

طرح برنامه تلویزیونی

گئجه لر

نویسنده و طراح : سید ابراهیم جوادخانی

کارگردان : عبدالله عزیزی

مقدمه

در جامعه سنتی ایران، سنت دیرینه شب نشینی، اصلی ترین کانون زندگی در شب بوده است. این سنت بجز دیدار با اقوام، شب نشینی هایی با اهداف و رویکرد های خاصی انجام می شد.

زندگی شبانه در ایران به چندین موضوع خاص قابل تقسیم بندی است؛

شب نشینی آموزشی: بهترین این آیین سنت کتابخوانی بوده است و از آنجا که در قدیم تعداد افراد باسواد کم بود معمولاً مجالس وزین با دعوت از افراد باسواد پا می گرفت و کتاب خوانی و شعر خوانی برای مردم و شنوندگان انجام می گرفت.

شب نشینی اقتصادی: یکی از کارکردهای شب نشینی ها کمک های اقتصادی همه اعضای خانواده در قالب یاریگری های جمعی شبانه بود؛ مثلاً مردان زنان را در شب همراهی می کردند و درآمده سازی نخ به زنان در نخ ریزی کمک می کردند.

شب نشینی التذاذی: این نوع شب نشینی ها با توجه به اقتضائات مجلس و شأن مهمانان، با شوخی و تفریح و شادمانی همراه بود.

شب نشینی اضطراری: برخی شب بیدار بودن ها در مواقع خطر و بحران و از روی اضطرار شکل می گرفت؛ مانند مواقع بارندگی و احتمال وقوع سیل در برخی مناطق روستایی کشور.

شب نشینی عبادی: بسیاری از اعیاد و سوگواری های مذهبی فرهنگ دینی ما فرصت مغتنمی را برای زیست شبانه فراهم آورده است که می توان آنها را شب نشینی عبادی نامید؛ از جمله آنها، شب های قدر، ... شب نیمه شعبان، اولین شب جمعه ماه رجب و

شب نشینی آیینی: برخی مجالس شبانه، قائم به یک آیین ویژه هستند؛ یعنی تنها در بستر همان آیین معنا می یابند. در ایران شب مناسبها غالباً پرشورتر از روز آن است شب یلدا، شب نام گذاری نوزاد، شب تولد، علی الخصوص شب های ماه محرم شب ختنه سوران، شب چهارشنبه سوری و

با توجه به چنین پیشینه قوی از یک سو و با عنایت به مشکلات جوامع کنونی از منظر بحران زمان و بحران فراغت از سویی دیگر، تلویزیون و برنامه های تلویزیونی که زمان پخش آن ساعاتی از شب می باشد می تواند با تکیه بر سنت های پیشین شب نشینی با رویکردی متناسب و نگاه فرهنگی توسعه محور خانواده ها را دور خود جمع و با استفاده از ظرفیت برنامه موضوعات مختلف را با نگاه به سنت شب نشینی و تبدیل آن به یک رویکرد روز آمد نقش خود را در توسعه فرهنگ اجتماعی با تاکید بر سلامت اجتماعی و آرایه یک سبک زندگی سالم به درستی ایفا نماید. و همچنین با در نظر گرفتن ویژگیهای یک برنامه شبانه و تقویت

عنصر سرگرمی و آموزشی در فرم و محتوی باید یک آرامش درونی و روانی را در آخر شب به مخاطب القا نماید . از همین رو تلاش شده است طرح حاضر بر مبنای آنچه در مقدمه ذکر شد طراحی شود .

رویکرد : فرهنگی اجتماعی

هدف : تاثیر بر رفتار صحیح فرهنگ اجتماعی با تاکید بر سلامت اجتماعی به گونه ای که بعد از پایان برنامه ضمن آنکه مخاطب حس آرامش درونی و روانی در ساعت آخر شب داشته باشد ، به صورت غیر مستقیم و با فرم سرگرمی آموزش ها و مطالب ارایه شده در ناخودآگاه مخاطب تاثیر بگذارد .

زمان ۹۰ دقیقه

زنده

بخش ها

- ۱ . پلاتو..... ۱۵ دقیقه
۲. نمایش دو بخش ۵ دقیقه ای ۱۰ دقیقه
۳. موسیقی آشیق دو بخش ۵ دقیقه ای ۱۰ دقیقه
۴. کارشناس ۳ بخش ۵ دقیقه ای ۱۵ دقیقه
- ۵ . مسابقه ۱۰ دقیقه
۶. معرفی کتاب ۳ تا ۵ دقیقه
- ۷ . گزارش ۵ تا ده دقیقه
- ۸ . غزل خوانی (غزل ترکی) ۳ تا ۵ دقیقه
- ۹ . آرم شروع و پایان و وله و موسیقی تصویر ۱۰ دقیقه

دکور : شبیه هال پذیرای یک خانه است . که به چند بخش تقسیم شده است . بخش اصلی که مجری بازیگران برنامه در آنجا حضور دارند . بخش دیگر که مهمان ها در آنجا می نشینند . در گوشه ای دیگر کتابخانه ای نصب شده و آیتم معرفی کتاب در آنجا اجرا می شود . در بخش دیگر دکور مخصوص نقالی است که پرده های نقالی در آنجا تعبیه خواهد شد و بخش دیگر مخصوص اجرای موسیقی آشیق خواهد بود ساختار کلی دکور خانه مدرن خواهد بود اما از عناصر و نشانه های سنتی و بومی در آرایش و تزیینات آن استفاده خواهد شد .

ساختار و اجرای برنامه :

۱ . مجری بازیگران آقا و خانم که همسر می باشند در ابتدا ضمن سلام و علیک و تعارفات مرسوم در مورد شب و فرصت های موجود در هنگام شب برای کار و یا هر موضوع متناسب صحبت می کنند .

۲ . با یک وله تصویری و فاصله کوتاه مجری بازیگران آقا و خانم نمایش کوتاه طنز ویا غیر طنز بسته به ظرفیت موضوع انتخابی با رویکرد منفی و رفتار غلط اجرا می کنند و در همین نمایش است که موضوع کلی برنامه به صورت غیر مستقیم ارائه می شود .

۳ . بعد از اجرای نمایش و یک فاصله کوتاه مجریان از بینندگان دعوت می کنند تا با پیامک نظر خود را نسبت به محتوی نمایش با رویکرد انتقادی نسبت به رفتار غلطی که در نمایش اجرا شده نوشته و ارسال کنند . و در ضمن اعلام می کنند از کسانی که نظرهای خود را ارسال نمایند دو نفر به قید قرعه انتخاب و در مسابقه برنامه شرکت داده خواهند شد . مهلت ارسال پیامک ۲۰ دقیقه خواهد بود . سپس مجری از یکی از مهمانان می خواهد (مهمان هایی که در برنامه حضور دارند کسانی هستند که خود نقشی در کلیت برنامه داشته و در بخش های مختلف ضمن اظهار نظر و مشارکت در کل برنامه خود نیز بخش مختص خود را اجرا خواهند کرد . آشیق ، نقال ، کارشناس ، شاعر و غزل خوان) که نظر خود را در مورد ماجرای نمایش بگوید . بعد از این گفتگوی کوتاه مجری از عاشق می خواهد با حضور در جایگاه به اجرای موسیقی بپردازد .

۴ . بعد از اجرای موسیقی بخش گزارش پخش می شود . این گزارش نیز توسط آقا و خانم مجری بازیگر اجرا می شود . موضوعات گزارش متنوع و اکثر آن به فعالیت هایی که شب هنگام انجام می شود اختصاص دارد . مثل مشاغل شبانه ، گردشگری شبانه در نقاط تفریحی ، و هر آنچه که زمان رویداد آن شب هست تهیه و پخش می شود.

۵ . به استودیو برمی گردیم . مجریها چند پیامک از نظر مخاطبان را خوانده سپس با معرفی کارشناس (این کارشناس بسته به موضوع برنامه ، جامعه شناس ، روانشناس و می باشد) که در مورد محتوای نمایش

نظر کارشناسی خود را بگوید. در این بخش مجری با توجه به محتوی نمایش مقدمه کوتاهی گفته و سپس هم مجری و هم مهمانان می توانند وارد بحث شده و با کارشناس گفتگو کنند. در آخر این بخش مجری با نوشتن آخر شماره های ارسال کنندگان پیام در روی کاغذ و ریختن آن در یک ظرف از یکی از مهمانان می خواهد دو کاغذ انتخاب و با اعلان آن ها برای اجرای مسابقه آماده می شود. اما قبل از آغاز مسابقه از آشیق می خواهد تا به اجرای قطعه دیگری بپردازد.

۶. مسابقه در یک محیط گرافیکی ساده اجرا خواهد شد. مسابقه ۱۵ سوال چهارجوابی و محتوی آن در مورد نمایش و محتوی نمایش اجرا شده خواهد بود. شرکت کننده ای که بیشترین جواب صحیح را بگوید برنده خواهد بود. فاصله بین مسابقه و بخش بعدی موسیقی تصویر خواهد بود.

۷. با بازگشت به استودیو بحث کارشناس در مورد موضوع و محتوی نمایش اجرا شده ادامه پیدا کرده و بعد از اتمام مجری از نقال خواهد خواست تا با حضور در جایگاهی که مختص نقالی است برنامه خود را اجرا نماید. موضوع نقالی در یک پرده به سبک قهوه خانه ای نقاشی شده و نقال در مقابل آن به نقل داستان خود خواهد پرداخت.

۸. بعد از یک وله کوتاه دوباره به استودیو برگشته مجری با قرار گرفتن در قسمت کتابخانه ضمن دعوت از مردم برای مطالعه کتاب در آخر شب و قبل از خواب به مدت پانزده دقیقه ضمن خواندن بخش هایی از کتاب، کتاب موردنظر را به مخاطبان معرفی خواهد کرد. بعد از معرفی دوباره در بخش اصلی دکور قرار گرفته و از کارشناس خواهد خواست تا بحث خود را در مورد موضوع جمع بندی کند.

۹. با یک فاصله کوتاه به استودیو برمی گردیم. همان نمایش ابتدای برنامه توسط مجریان دوباره اجرا می شود اما این بار با رویکرد مثبت و صحیح و تغییر رفتاری که در اجرای بازیگران کاملاً مشهود است.

۱۱. با پخش وله کوتاهی به استودیو بازگشته یک غزل ترکی توسط یک شاعر مدعو یا مجری با زیر صدای موسیقی ملایم قرات و سپس مجریان خداحفظی کرده و برنامه پایان می یابد.

پ.ن ۱. از آشیق، کارشناس، شاعر و غزلخوان مختلف در برنامه ها استفاده شده اما نقال ثابت خواهد بود.

پ.ن ۲. این برنامه به گونه ای طراحی شده که می شود در ایام خاص مثل ایام شهادت و وفات بدون آنکه در ساختار کلی تغییر داد در آن ایام نیز پخش شود. مثلاً با حذف موسیقی عاشیق و استفاده از مداح و ...

پ.ن ۳. با توجه به ویژگیهای فیزیکی و چهره مناسب و فتوژنیک، بیان وادای صحیح جمله ها، تسلط مناسب به زبان ترکی، داشتن تحرک و انرژی مناسب در اجرا و همچنین تسلط مناسب به فنون بازیگری مجریها آقای مهدی شیری و همسرشان خانم پریسا عطایی مناسب ترین گزینه برای این برنامه می باشند..